

tustapoja ja arvosteluja elämästä ja köyhälistöä. Pelastus on köyhälistön sen suurista kysymyksistä. Mutta näistä oppisuunnista saivat nykyisen sosialismin luojat herätyksensä ajatteluun. Saksalaisen Hegelin oppi on ikäänkuin käännekohta, jossa filosofian synnyttämät aatteet ja käytännön elämä kohtaavat toisensa. Tämän oppisuunnan ajatuksista löysivät sosialismin suuret tieteen jättiläiset avaimen omiin oppeihinsa. Hegelismi täytyi tosin kääntää nurin, ennenkuin syntyi opit sellaiset kuin materialistinen historiankäsitte ja luokkataistelunoppi.

Kaksi eroamatonta ystävästä, kaksi jättiläistä Friedrich Engels ja Karl Marx, olivat ne miehet, jotka tunkeutuivat ajatuksinensa yhteiskunnallisiin kysymyksiin syvemmälle kuin kukaan muu tähän asti. Ja toisen elämäntehtävää, nim. Engelsingin, aiomme hieman kosketella. Mutta näiden toverusten elämäntehtävät ovat olleet siksi paljon samaa, yhteistä elämäntehtävää, että heitä rinnastamatta ei voi kunnmastaakaan puhua. On sanottu, että Marx ei olisi ollut ilman Engelsingä sitä mitä hän nyt on, eikä päinvastoin. Ja se on totta. Heillä molemmilla oli sama työ, taistelu, kaipuu ja intohimo. He tahtoivat luoda totuuden, niihin sekavuuksiin, jotka yhteiskuntaelämää arvostelemissa ja tutkivissa tieteissä vallitsivat. On olemassa suuri oppien sekoitus. Filosofista, anarkismista, moninaisista taloudellisista oppisuunnista, kaikissa näissä oli hankittava realinen totuus, joka pystyisi heidän arvostelunsa kestäväksi. Ja niin nousi Hegelin filosofian "kurjuudesta" toverusten yhteisen työn tuloksena materialistinen historiankäsitte. Toisin he saivat aineksia tähän kysytykseen muilta aikaisemmilta tutkijoilta tai taistelijoilta, kuten Feuerbachin materialismista, englantilaisten sosialistien talousopeista, Aug. Blanquin vallankumousaatteista, mutta sittenkin oli ihmeteltävän suuri heidän omaperäisyytensä ja ajattelukykynsä.

Engels ja Marx selittivät, että aatteellisuus on ihmisaivoissa muodostettua aineellisuutta. Aineellisesti, aistillisesti havaittava maailma johon me kuulumme, on ainoa todellisuus. Tietoisuus, ajattelu on ruumiillisen elimen, aivojen tuotetta. Ihmisen ulkomaailmasta saamat vaikutukset ilmenevät hänen aivoissaan "aatteina" ja tulevat siten "aatteelliseksi voimiksi." Näiden miesten oppi ei siis kiellä aatteellisten vaikutimien olemassaoloa. Mutta he eivät pidä aatteellisia voimia viimeisinä syinä, vaan he tutkivat mitä näiden takana on. Ja näiden äärimmäisinä syinä ovat taloudelliset tekijät, ennenkaikkea tuotantotapa ja tästä ajatuksesta syntyy materialistinen historiankäsitte. Tämän mukaan ei ole yhteiskunnan muutoksen ja valtiollisten mullistusten syytä etsittävä ihmisten päistä, vaan tuotantotavasta ja vaihdannan muodoista. Niiden muuttuminen muuttaa yhteiskunnan ja valtion muotoja ja synnyttää mullistuksia. Siis filosofia on epäpätevä näihin kysymyksiin. Kunkin aikakauden talous on kaiken a ja o. Tästä seikasta johtuu, että nykyinen yhteiskuntajärjestelmä on sopimaton aikakautemme tuotantotavalle. Sen vuoksi on aineellisen elämän arvoista löydettävä pelastus. Ja se on kommunistinen omistustuotanto ja jakotapa. Siinä pelastus.

Mutta toverukset eivät tyytyneet tähän. He tahtoivat osoittaa tien parempaan järjestelmään. He tajusivat, että siveysaarnat eivät pelasta

omassa voimassa luokkataistelussa. He selittivät, että kapitalistisen tuotantotavan päästessä valtaan ei ole enää useampia luokkia kuin kaksi luokkaa, porvaristo ja köyhälistö. Näiden luokkien välillä vallitsee lopputon sota, taistelu. Ja taistelua tulee jatkamaan niin kauan kuin porvaristo on kukistettu. Sen jälkeen lakkaavat luokat olemasta. Tulee tilalle työntekijäin yhteiskunta.

Myöskin romahdusoppi, on huomattava tekijä kapitalistisen yhteiskunnan kukistamisessa. Kapitalistinen tuotantotajärjestelmä laajentaa tuotantoa yrityksiään, joita se sitten hallitsee monopoleilla, truusteilla ja muilla sellaisilla keinoilla. Nämä kasvattavat taas köyhälistön lukumäärää, joista tulee kapitalismin haudankaivajia. Sitäpaitsi synnyttää kapitalismi pulia, työttömyyksiä ja sotia, jotka saavat maailmaa käsitä vihdoin se joutuu siihen asemaan, että se ei voi enää hallita järjestelmäänsä ja sortuminen romahtaminen saapuu.

Tässä lyhyin piirtein Engelsingin ja Marxin yhteistyöskentelyn tulos. Paljon laajempaa, perusteellisempaa esitystä ne kaipaavat, mutta sanomalehden palstat eivät suo meille sitä tilaisuutta. Mutta näihin ajatuksiin perustuu nykyaikainen sosialismi ja vallankumouksellinen liike. Ikuisesti kiitollisia ovat maailman köyhälistöläiset tulieluillille vapautensa edelläkävijöille.

Friedrick Engels, toinen näistä suurista toverukaista, syntyi Elberfeld-Barmen kaupungissa Saksassa 28 p:nä marrask. 1820 varakkaan tehtailijan poikana. Nuorena innostui hän luonnontieteisiin, mutta toivottua virkamieheksi ei hänestä tullut. Hän oli jo nuorena täynnä vallankumouksellisia oppoja ja intoisuutta. Poika ryhtyi liikealalle, oleskellen Manchesterissa Englannissa, toimien siellä konttorimiehenä. Siellä hän lueskeli vapaa-aikoinaan filosofiaa, mutta parhaimman filosofian hän löysi suuren tehdaskaupungin kurjaliston keuhkudessa. Siellä hänen verensä kiehuu järjestelmän nurinkuruutta vastaan. Tiede ja elämä vaativat kumouksenkin uhalla muutosta oloihin, ajatteli hän. Sitten syventyi hän oloihin perinpohjaisesti ja ryhtyi kirjoittamaan niistä. Samalla hän hyökkäsi 19-vuosisadan taloustieteen kimppeun, sillä "se on täynnä petosta ja valhetta." Mutta oikean arvonsa hänen työnsä sai sen jälkeen, kun hän tapasi Karl Marxin Pariisissa. Sen jälkeen he työskentelivät yksissä tuokomatta, kunnes Marxin kuolema 1883 heidät erotti. Mutta Engels jatkoi kuolemaansa v. 1895 heidän työtänsä.

Heidän työnsä kautta syntyi sosialismin kallio, jonka päälle on parhailaan syntymässä, kansainvälisen köyhälistön yhteisen taistelun kautta uusi yhteiskunta. Engels ja Marx antoivat merkin hyökkäyksen kapitalismin linnoja vastaan. Ja se hyökkäys ei pysähdy ennenkuin linnat ovat lyödyt maan tasalle ja nüitten raunioille nostettu kansainvälisen köyhälistön punainen lippu.

R—lutio.

Poliittisten vankien asema Hämeenlinnassa

Parannusanomukset "eivät aiheuta toimenpiteitä".

Viime toukokuussa ovat Hämeenlinnan kuritushuoneella olevat valtiokoksesta tuomitut naisvangit kää-

Liikkeenhoitajan Nurkka

15,000

TOVERITAR

15,000

ERITYINEN LAHJA

"VAPAUTTA VARROTESSA", kirjottanut Helmi Mattson, viisikymmentä-kahdeksan runoa käsittävä runoteos annetaan lahjaksi jokaisesta vuosikerran tilauksesta tai uudistuksesta.

MITÄ TÄMÄ RUNOTEOS SISÄLTÄÄ.

Siinä on runopukuun puettuna esitetty työläisten ajatuksia ja mielialoja; työläisten taistelua, kärsimyksiä ja pettymyksiä. Runoilija itse sanoo kirjan toisessa runossa "Lauluni Lähteet", ensi säkeessä:

Mustista murbeista lauluja laitan
Ilosta harvoin sointuvi sävel.
Päivistä tummista, pimeistä öistä,
Kuolemankauhuista, kalmantöistä,
Kaikesta mi surua, murhetta varjoo.
Aikamme näitä kuvia tarjoo
Nähdä ja kuulla myötään.

ja saman runon kolmannessa säkeistössä:

Pohjalta, pinnalta lauluni lähteet
Kirvelevin porein kiiriä,
Köyhän kansan suru on suurta
Pinnalta ei näe syvintä juurta.
Syvällä on synkkyyttä, itkuu kauhua,
Siellä on ääntä, siellä on pauhua
Laulun säveltä monta.

Milloin runoilija voi laulaa köyhälistön iloista ja voitoista, siitä antaa hän kuvauksen, sanoen runon seitsemännessä säkeistössä:

Vapaus, vapaus kultainen kerran
Lauluni, soittoni sointuvaks saattais',
Iloa, riemua ilma jos raikuis,
Ehjänä soitonkin sävel kaikuis,
Murhepäivät vain muistoja oi,
Onnesta uudesta lauluja loisin.
—Vaan milloin, oi milloin?

Kävisi tässä liian pitkäksi selostaa erikseen siinä olevia runoja. Riittäköön kun sanomme: "Vapautta Varrotessa" sisältää paljon runoja, joita sopii lausua kaikissa tilaisuuksissa. "Vapautta Varrotessa" ei myydä mistään hinnasta. Sen saa ainoastaan Toverittaren tilauksen mukana lahjaksi.

Kirja on painettu hyvälle paperille ja on siisti julkaisu.— Hanki se itsellesi tilaamalla Toveritar nyt heti.

Tilaukset on lähetettävä seuraavasti: Keskipiirissä Työmiesten konttoriin; Canadassa Vapauden konttoriin; Idässä Eteenpäin konttoriin; Lännellä suoraan Toverittaren konttoriin, Box 99, Astoria, Oregon.

tyneet vankeinhoitohallituksen puoleen valituskirjelmällä, jossa anovat erinäisiä korjauksia jo useasti selostamimme kurjiin vankilaoiloihin.

Tähän kirjelmään on vankeinhoitohallitukselta saapunut 14 p:nä heinäkuu päivätty vastaus, mikä on osoitettu valituksen allekirjottaneelle ja kuuluu:

Vankeinhoitohallitus on tämän kantelun, mikäli se koskee kantelijaa, tutkinut, mutta koska hankitun selityksen mukaan se vankilan osasto, missä kantelijaa säilytetään, on vankilan parhaimpia osastoja, missä kantelijalla on hyvinkin tilaisuutta itseopiskeluun ja kun valittajan säilytyspaikkaa ympäröivät ikkunat, kantelijan ja hänen vankikumppaniensa tahdosta pidetään avoinna, niin ja koska vielä lääkärin antaman lausunnon mukaan kantelijan valittama sairaus osaksi aiheutuu hänen itse haluamastaan työttömyydestä, kantelu ei antanut aiheuta enempiin toimenpiteisiin.

Sosialismi ei kuulu salonkiherroille eikä ammattipolitiikoitajille, se kuuluu työtekeväälle köyhälistölle. Se kuuluu niille joukoille, jotka raatavat aamuvarhaisesta iltamyöhään tehtaissa, pelloilla, metsissä ja merien ulapoilla. Se kuuluu koko maailman proletariaatille.

Köyhälistöä ja sen toimintaa ei saa kytkeä teorian kaavoihin, niin arvokkaita kuin ne ovatkin. Elämä, joka päiväinen elämä on teorian teoria, ja sille on annettava vapaat kädet. Sosialismi on olevassa elämässä, niinkuin veri lihassa; se elävöittää yhteiskunnan sairasta ruumista ja antaa sille tarpeellisen suoneniskun—kumouksen.—Revolutio.

Uudista tilauksesi ajoissa, ettei keskeytystä lehden lähettämässä tapahdu.